

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
2 féléves agrármérnök-tanár szak

**Iskolai tanítási gyakorlat a Közép-magyarországi ASZC Pesti
Barnabás Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola
középfokú szakképző intézményben**

Belső konzulens: dr. Khademi-Vidra Anikó
egyetemi docens

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Vidékfejlesztés és Fenntartható
Gazdaság Intézet
Humántudományi és
Szakképzési Tanszék

Készítette: **Lambertné Meretei Anikó**

Gödöllő

2024

Iskolai tanítási gyakorlat a Közép-magyarországi ASZC Pesti Barnabás Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola közép fokú szakképző intézményben

Készítette: Lambertné Meretei Anikó

Először is, engedjék meg, hogy bemutatkozzak. Lambertné Meretei Anikó vagyok, okleveles élelmiszermérnök, agrármérnök tanár hallgató. Ezzel a munkával tanárrá válásom folyamatának kezdeti szakaszát szeretném dokumentálni.

Mint munkámban látni fogják, az úton bizony akadtak nehézségeim, vétettem hibákat. Kétségbeestem a kudarcok miatt és örültem a sikereknek. De minden egyes lépéssel közelebb kerültem ahhoz, hogy tanár lehessenek.

Iskolai gyakorlatomat a Közép-magyarországi ASZC Pesti Barnabás Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola Almádi utcai telephelyén töltöttem. Itt családi légkörben, maroknyi szakoktató foglalkozik a diákokkal. A hangulat jó, a gyerekek színes közösséget alkotnak. Az iskola tanulói rendszeresen indulnak szakmai versenyeken, felkészítésüket a szakmai elmélet és gyakorlat oktatói közösen végzik. A felsőbb évesek gyakorlaton készített termékeit az iskola mintaboltjában adják el. A gyerekek így az alapanyagok átvételétől kezdve a jó termelési gyakorlaton keresztül az értékesítésig betekintheznek a sütő-és édesipari, valamint cukrászati folyamatokba.

A gyakorlat döcögősen indult ugyan, sokat vártam az iskola válaszára, de sokadik megkeresésemre végül sikerült megegyeznünk. Vezető tanárom Békefiné Nagy Éva lett, aki az első pillanattól kezdve szívesen látott. Nemcsak az óráira vitt magával, hanem a lyukasóráján az iskolát is megmutatta nekem. Hospitálásom nagy részét is vele töltöttem, rengeteget tanultam tőle.

Az első félévben két órát tartottunk önállóan. Az egyik témám a Kelesztés inkább gyakorlati, a Keménycukorkák gyártása pedig elméleti óra volt. A téma kidolgozása nem okozott nehézséget, mivel jelenlegi munkámban hasonló területen dolgozom. A diákokkal való munka, az időbeosztás aggasztott inkább. Az egyetemen 90 perces órákat tartunk fiatal felnőtteknek. Feltételezzük, hogy önállóan tudnak már jegyzetelni, tanulni, ezért elegendő a magyarázatokra, összefüggésekre koncentrálni, szakmai beszélgetéseket kezdeményezni.

Az első órát a 11.F osztály pék-cukrász csoportjának tartottam. Velük a hospitálások során egyszer találkoztam, eléggé passzívnak tűntek. Az óra elején nehéz is volt kapcsolatot teremtenem velük, vonakodva válaszolgattak csak a kérdéseimre, de aztán egy-két játékosabb kifejezés, köznapi nyelven megfogalmazott definíció után felengedtek. Az egyszavas válaszokat, odavetett gondolatfoszlányokat is megdicsértem, ha az jó volt. A hibás válaszokat néhány rávezető kérdés segítségével újra átgondoltuk, javítottuk. A hospitáláson erősen

ellenálló C. tanuló több mint 10 perces késéssel érkezett órára. Dorgálás helyett vidáman köszöntöttem, röviden összefoglaltam hol tartunk, és megkértem, hogy miután elhelyezkedett, próbáljon ő is kapcsolódni a lassan kialakuló beszélgetéshez. És működött. Pár perc múlva ő is aktívan részt vett az órán. Az időbeosztással viszont valóban gondom akadt. A kezdeti passzivitás miatt sokkal előbb el tudtam mondani mindent, így 25 perc után tulajdonképpen készen is voltunk az általam tervezett anyaggal. A hátralévő időt úgy kellett kitöltenem, hogy senki ne vegy észre, hogy innentől nem teljesen a tervezettek szerint alakul az óra. Áttértem tehát a tárgyalta kelesztés gyakorlati megvalósítására, végignéztük, megbeszéltük a lehetséges hibákat, megvizsgáltuk a kelő tészta tulajdonságait. Egy termelés-szervezési probléma felvetésével pedig a kelesztéskésleltetést, kelesztésmegszakítást is beépítettük a gyártási folyamatba. Az óra végén kérdésekkel átviteltük az órán tanultakat.

A másik órát a 11.F édességkészítő csoportjának tartottam, téma a keménycukorka gyártása volt. Itt kevésbé féltem az aktivizálástól, több órán is voltam már a csoportnál, így kevésbé voltam nekik idegen. Segítségemre volt itt a négy különböző cukorkából álló kóstoló csomag, ami a hallgatóim körében is mindig nagy sikert arat. A cukorkákat az óra elején szemrevételezés után el is lehetett fogyasztani. A tanulók így maguktól sorolták kategóriákba a termékeket és gyűjtötték össze a tulajdonságaikat. Észrevették a szerkezetbeli különbségeket, így könnyen bevezethető volt az amorf és a kristályos szerkezet fogalma. Pármunkában a gyűjtőzacskó jelölései segítségével hamar összeszedtük a nyersanyagokat, összegyűjtöttük, mi van minden termékben, mi az , ami, termékspecifikus. A műveleti lépéseket előzetes tudásukra építve, rávezető kérdésekkel állítottuk össze. Itt is az idő volt az, ami ellenem dolgozott, éppen az elkészült cukorkaszemek felületkezelésénél tartottunk, amikor kicsengettek. Annyira belemerültünk a beszélgetésbe, hogy megfeledkeztem az időről. Nagyon rosszul éreztem magam, amiért nem sikerült a teljesen végigérnem az anyagon. Óra után aztán kiderült, hogy ez nem is lett volna feladat, ezt a témakört három óra alatt szokták átvenni. A felkészülésre én csak a témák sorrendjét kérdeztem meg a tanárnőtől, hogy mit vettek már és mi következik. Ezt az adott csoportba tartozó technológiákkal együtt meg is beszéltek. Az amorf szerkezetű és a pehelycukorkák gyártástechnológiája az egyetemen is egy óra anyaga, ezért bennem fel sem merült, hogy csak bevezető órát kellett volna tartanom.

Összességében tehát elmondható, hogy az órátartás sikeres volt. A jövőben viszont több dologra is oda kell figyelnem. Meg kell tanulnom minden tanulóra odafigyelni, itt nem elég csak az amúgy is aktívakkal dolgozni. Most a tanárnő háttéranyagára támaszkodva azon folyamatosan követtük, hogy hol tartunk, de ki kell majd alakítanom egy saját rendszert a jegyzeteltetésre. Az időbeosztást pedig még igencsak gyakorolnom kell.

Ezekon kívül gyakorló tanárként az összes pedagógusi kompetenciatenciaterületen sok tanulnivalóm lesz majd. Az értékelési kérdőívből kiderült, hogy most még több területen is jelentős hiányosságaim vannak.

A második félév gyakorlatait sokkal magabiztosabban kezdtem meg. Tudtam, mire számíthatok, már nem félttem ettől a korosztálytól. Módszertani tudásom is sokat bővült az előző félévben, így sokkal bátrabban alkalmaztam új dolgokat.

Az elméleti órákat nagyon élveztem, jó volt, hogy a 10. ÉPC édességkészítő tanulóival dolgozhattam végig. Ahogy lassanként megismertem a gyerekeket, egyre könnyebb volt a párok kialakítása, a megfelelő feladatok összeállítása, tudtam, kire bízhatok hosszabb szövegrészt, ki az, aki inkább csak böngészni szeret.

Mivel egy teljes témakört dolgoztunk fel, lehetőségem volt projektmunkát is kiadni. Ennek keretében, egy rendszerező-összefoglaló projektmappát állítottunk össze a kisiskolás körben népszerű lapbook-ok mintájára. Az elején voltak ugyan fenntartásaim, hogy nem „nagyok”-e már ők az ilyen jellegű tevékenységhez és ők is skeptikusan fogadták, de a végén nagyon szép munkák születtek. A projektmappán otthon, önállóan dolgoztak, de minden órán megbeszéltük, mi kerüljön bele. Az összefoglaló órán aztán átnéztük, megbeszéltük értékeltük, a dolgozatra való felkészüléshez pedig használták is ezeket.

Az időgazdálkodás területén is jóval kevesebb problémám adódott, csak egyszer merültünk el úgy a beszélgetésben, hogy közben kicsengettek. Szerencsére dupla óra volt, így könnyen pótolhattam a kis elmaradást.

Sikerült kilépnem az egyetemen megszokott frontális munkából is, változatos feladatokat adtam a tanulóknak, Ráadásul azon kaptam magam, hogy az egyetemi előadásaimban is már-már ösztönösen elkezdtem alkalmazni a pármunkát, csoportmunkát, rövid vitákat. Ennek nagyon örülök, mert éppen ezt szerettem volna elérni, emiatt kezdtem el a képzést.

Különösen jó érzés volt, hogy az utolsó dolgozat megírása után a búcsúzáskor kedves dolgokat mondtak a gyerekek, és az, hogy az eredményeik is egészen jók lettek, a 12 főből csupán egy ember írt elégtelent és négy jeles munka született.

A gyakorlati órát sokkal nehezebb volt kézben tartanom, pedig ettől kevésbé tartottam. Be kellett látnom azonban, hogy egy működő kisüzemben több tanuló munkáját összehangolni sokkal nehezebb, mint az egyetemi labormunkát megszervezni. Különösen sok figyelmet igényelt a lisztesáruk előállítása, ahol minden pár más terméken dolgozott párhuzamosan. Mindig tudnom kellett, ki hol tart, ki tart szünetet, kinek milyen információra van szüksége. Be kellett tartatni a balestevédelmi és higiéniai előírásokat is. Szerencsére a 11. F osztállyal már találkoztam az első félévben, így jól együtt tudtunk dolgozni.

Összességében sikeresnek tartom a tanítási gyakorlatot. Sok új dolgot tanultam meg ismét, sok élménnyel lettem gazdagabb. Minden kompetenciaterületen sikerült fejlődnöm egy kicsit, aminek nagyon örülök. Elmondhatom, hogy a képzéssel elértem a célomat, biztos vagyok benne, hogy változatos előadásokat tartok ezentúl a hallgatóimnak. Ugyanakkor – ami engem is meglep és eddig elképzelhetetlennek tartottam – nagyon szívesen dolgoznék a jövőben a szakképzésben is.

A portfólió elkészítése és a reflexiók – bár nagyon nem szerettem írni őket – segítettek abban, hogy felmérjem a hiányosságaimat, meghatározzam azokat a területeket, ahol még különösen sokat kell fejlődnöm.

A tanárrá válás folyamat. Talán megtettem az első lépéseket, de leendő diákjaimhoz hasonlóan még sokat kell tanulnom. Hiszem, hogy kitartó munkával, lelkesedéssel és környezetem támogatásával el tudom érni a célomat.